

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celetno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate Sarajevo št. 7563 Zagreb št. 39.011 Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Poljska

Kar naenkrat je za Romunijo Poljska stopila v ospredje diplomatskega delovanja in zanimanja. Vrtinec strašljivih vesti, o katerih nikdo ne ve, odkod pridejo in kakšnim namenom služijo, se je iznad Srednje Evrope, kjer je divjal preteklih 14 dni, potegnil proti severu in se suče okrog Poljske. V osrčju poljske senzacije, če se smemo tega izraza poslužiti, pa je potovanje zunanjega ministra polkovnika Jožefa Becka na uradni obisk pri angleški vladi. To potovanje je bilo sklenjeno že zdavnaj, ko je imela Srednja Evropa še stari obraz in se morda še nadejala ni preprih, ki so jo zajeli v zadnjih šestih mesecih. Toda danes zadobiva čisto posebno obeležje, ki ga pri prvotni zasnovi ni imelo in tudi ni moglo imeti.

Kakšen je trenutni evropski položaj, ki tvori okvir poljskemu obisku v Londonu? Po zadnjih zemljepisnih spremembah v Srednji Evropi je v evropskem ravnotežju nastala globoka zarez. Na obeh straneh te zarez se začele bolj odločno, ko poprej, zbirati in združevati sile. Nemčija je poslala gospodar Srednje Evrope in je odločena, ta svoj položaj čim bolj izkoristiti, da si svoje gospodarsko življenje izpopolni in zaokroži. Zapadne velesile pa so prišle do naziranja, da s tem, ko v Srednji Evropi izgubljajo elehtrni vpliv in veljavo, izgubljajo na svoji moči tudi drugod in da se zna nekega dne zgoditi, da bodo morale svojo podrejenost priznati tudi na drugih področjih sveta.

Pod vodstvom Anglije se je torej začelo med temi velesilami gibanje za organizacijo močne skupine držav, ki naj bi bila med seboj povezana z vojaškimi pogodbami in ki naj bi že ob prihodnji nadaljnji motnji v Srednji ali v Vzhodni Evropi takoj nastopile proti napadalcu z vso oboroženo silo. Francija je dala takoj svoj pristanek. Isto je storila sovjetska Rusija. Toda vsa ta tvorba bi bila šepava, ako se zvezi ne priključi tudi poljska velesila. Angleška in francoska vlada sta torej vprašali v Varšavi za mnenje poljske vlade o tem predlogu. Usodno naključje pa je hotelo, da je to vprašanje prišlo pred poljsko vlado v trenutku, ko so po neki drugi poti odnošaji med Poljsko in Nemčijo začeli postajati hladni in je bilo pri nekaterih odločilnih činiteljih v Varšavi razpoloženje za sodelovanje z Anglijo večje, kakor bi bilo v drugih, bolj mirnih političnih okoliščinah. S tem, da je namreč Slovaška prišla pod zaščito Nemčije in da je Nemčija s priključitvijo Memela tudi na severni baltski meji dobila krepkejši prijem, so vzhodne poljske meje — to je meje napram Nemčiji — z vojaškega stališča mnogo izgubile na svoji trdnosti. Spoznanje tega za Poljsko novega dejstva ni moglo iti neopaženo mimo javnega mnenja, ki se je pustilo razburiti tudi po vestih o nekaj novih predlogih Nemčije glede Gdanskega, ter je ponekod šlo na ulice demonstrirati proti Nemčiji tem rajše, ker so tudi civilni in vojaški voditelji začeli pozivati narod, naj bo pripravljen na žrtve do zadnjega diha in do zadnje kaplje krvi.

Angleški poskusi v Varšavi so imeli svoj odmev v Berlinu, kjer nikakor niso z odobravanjem vzeli na znanje, da bi se kdaj Poljska pridružila zapadnim velesilam, in nemška vlada je prav tako od svoje strani podvzela diplomatske korake, da angleško namero prepreči, da Poljska reši izkušnjav, v katero jo zapletajo zapadne velesile, ter si tako ohrani dragoceno nevtralnost poljske meje za primer kakšnih večjih zapletljivost, ki bi mogli nastati med njo in zapadnimi velesilami. Kako daleč so nemška prizadevanja v Varšavi šla in kakšno obliko so zavzela, trenutno še ni znano, toda delna mobilizacija poljske vojske je dosti zgovoren dokaz za to, da so bili razgovori precej trdega značaja.

Poljska vlada je pod vodstvom polkovnika Becka vsa leta sem trdno vztrajala pri načelu, da se za obrambo svoje nevtralnosti ne bo zanašala na nikogar, razen na sebe, da pa se zaradi svojega izredno rahločutnega zemljepisnega položaja med dvema velikima velesilama, Nemčijo in sovjetsko Rusijo, tudi ne bo vezala na nobene labore, marveč ohranila prijazne eosodne odnošaje z obema, pri tem pa se vsestransko izpopolnjevala v samostojni obrambi proti vsakemu morebitnemu napadu, naj pride od koderkoli hoče. Zato se poljska vlada tudi v zadnjih 14 dneh nikakor ni hotela odločiti, da bi sprejela angleško ponudbo za vstop v zvezo, ki bi imela os obrnjeno proti nemški sosedu, pri tem pa imela še to slabost, da bi Poljski niti ne nudila stvarnih jamstev za njeno nedotakljivost. Varšavska vlada je svoje mnenje čisto jasno in brez ovinkov povedala ter dodala, da naj Anglija, preden se bi pogovori sploh nadaljevali, pred vsem svetom slovesno obljubi, da bo z vso svojo oboroženo silo branila poljske meje. Manjšega jamstva da poljska vlada sploh ne more vzeti v pretres, ker ga smatra brez vrednosti. Šele v tem primeru bi bila Poljska pripravljena, da z Anglijo sodeluje, a tudi tokrat le v okviru svojih dosedanjih pogodbenih obveznosti (nenapadalna pogodba z Nemčijo, vojaška zveza s Francijo in vojaška zveza z Romunijo). Polkovnik Beck je imel namen, to vprašanje v Londonu z neposrednimi pogajanj z angleško vlado spraviti na čisto. Torej je poglaviti predmet njegovega londonskega obiska postal popolnoma drugi, kot je bil pri prvotni zasnovi potovanja, ko se ležala na mizi popolnoma drugačna vprašanja.

Kakor pravijo zadnja poročila, bo Beckov obisk v Londonu, kamor pride prihodnji ponedeljek, zelo poenostavljen. Angleška vlada je po raznih razočaranjih malih držav, ki jim je bilo preveliko zaupanje v zgolj prijateljske besede Anglije v veliko škodo, prišla do spoznanja, da mora

Anglija jamči za poljske meje

Silen vtis Chamberlainove izjave v Spodnji zbornici Ena največjih zmag poljske diplomacije

London, 31. marca. AA. Reuter: Malo pred 15 uro je stopil v sejno dvorano spodnje zbornice predsednik vlade Chamberlain, da pada nestršno pričakovano izjavo. Chamberlain je izjavil:

Kakor sem rekel danes dopoldne, nima vlada nobenega uradnega potrdila glasov o kakšnem nameravanem napadu na Poljsko, zato ne mislite, da smatra britanska vlada te glasove za resnične. Prav rad porabljam to priložnost, da ponovno podčrtam smernice splošne vladne politike.

Ta politika se je zmerom zavzemala za to, da se spravimo stvari v red s svobodnimi razgovori med prizadetimi strankami, naj bodo nesoglasja, ki bi nastala, kakršnakoli. Ta politika meni, da je to naraven in primeren potek stvari, če se pojavijo kakšna nesoglasja. Po sodbi britanske vlade ne bi smelo biti nobenega vprašanja, za katero ne bi bilo možnosti miroljubne ureditve, in ne bi moglo biti nobenega opravičila, če bi se metoda pogajanj nadomestila s silo ali pa z grožnjo sile.

Izjava o Poljski

Visoka zbornica ve, da se vrše pravkar razni razgovori z drugimi državami in z drugimi vladami. V želji, da popolnoma jasno orišem stališče britanske vlade, še preden so ti dogovori končani, se zavedam, da moram obvestiti to zbornico,

da se to pot čuti britanska vlada, če bi prišlo do kakšnega nastopa, ki bi očitno ogrožal neodvisnost Poljske in v katerem bi poljska vlada videla nevarnost ter bi ji njeni življenjski interesi nalagali, da se temu upre s svojimi silami, obvezano, da takoj priskoči poljski vladi na pomoč z vso podporo, ki je v mejah njene moči. V tem pogledu sem dal zagotovila poljski vladi. Lahko dodam, da me je francoska vlada pooblastila izjaviti, da zavzema ona isto stališče kakor britanska vlada.

Greenwood sprašuje

V debati, ki se je začela po izjavi predsednika vlade Chamberlaina, je prvi povzel besedno opozicijski delavski poslanec Greenwood. Dejal je:

Očitno je, da je ta zbornica v vsem obsegu razumela možnosti, ki utegnajo nastati na podlagi takšne izjave predsednika vlade. Naj pokaže, da je dosledna v trenutku, ko slišimo izjavo, kakršne v tej daljnosežnosti nismo slišali zadnje četrti stoletja. Spričo izjave, kakršno smo slišali ta trenutek, je zelo težko še kaj pripomniti. Vendar bi mu hotel zadati eno ali dve vprašanji o stvareh, ki se mi ne zde popolnoma jasne.

Želim bi vprašati ministrskega predsednika, ali naj se izjave, ki jo je prebral, smatra za prvi korak v razvoju politike, ki ji je namen preprečiti ali pa otežiti napade. Če je tako, ali bo vlada takoj izvršila dejanske in odločne ukrepe, da pritegne k temu dogovoru tudi druge države? Ali bo zlasti upoštevala sodelovanje s sovjetsko zvezo obnem s sodelovanjem z drugimi državami, velikimi in majhnimi? Ali bo nastopila tako z modro zasnovanim ciljem, da doseže maksimum sodelovanja za ohranitev miru? In nazadnje, ali bo — to je moje poslednje vprašanje — mislila, da zdaj kaže pri prič sklicati na konferenco vse tiste države, ki so se voljne združiti na strani miru in proti napadu?

Chamberlain pojasnjuje

Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril Greenwoodu:

Mislím, da se iz moje izjave jasno vidi, da tisto, kar sem rekel, velja za ono, kar bi utegnilo v tem času nastati. Kakor je že objavljeno, se britanska vlada dogovarja z raznimi drugimi državami in med njimi seveda tudi s sovjetsko vlado. Zunanji minister se je danes dopoldne sestal s sovjetskimi poslankom in imel z njim zelo dolg razgovor o tej stvari. Ne dvomim, da sovjetska vlada pravilno presoja in razume načela, na podlagi katerih delam. Visoka zbornica

iti korak naprej in priznati upravičenost poljskega stališča, ako ji je na tem, da se njena pobuda o zvezi protinapadalnih držav uresniči. Anglija je končno sklenila, da slovesno prevzame polno jamstvo za nedotakljivost poljskih meja. Polkovnik Beck bo imel torej samo še nalogo, da določi vsebine tega jamstva v vseh podrobnostih.

S tem prehaja politika Evrope v popolnoma novo poglavje.

je informirana, da pričakujemo prihodnji teden obisk poljskega zunanjega ministra polkovnika Becka. Takrat bo priložnost, da s polkovnikom Beckom predebatiramo tudi razne druge ukrepe, ki bi jih bilo moči izdati v ta namen, to je, da se poslužim besed g. Greenwooda: da se zajamči maksimum možnega sodelovanja v smeri vsega možnega prizadevanja, da se napravi konec napadu, če bi do njega prišlo, in da se napad umakne razumnim primernim metodam razpravljanja.

Kaj je s sovjetsko vlado

Glede na Greenwoodovo vprašanje o konferenci, ki bi se je udeležila tudi sovjetska vlada, je Chamberlain odgovoril:

Rekel sem, da bomo pozdravili kot dobro došlo uresničenje maksimuma sodelovanja. Vprašanje konference je za nas vprašanje praktičnosti in hitrosti dela. Nimamo nobenih zgolj teoretskih predsodkov o tem, in če bi se pokazalo,

da je to najboljša pot, se ne bomo obotavljali in bomo krenili po njej. Če se pa pokaže, da so druga pota za dosego našega cilja primernejša, se ne bomo poslužili konference.

Potem je delavski poslanec Danman vprašal vlado, ali je bilo zadosti časa za podroben dogovor z britanskimi dominijoni.

Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril, da so dominijoni o vsem poučeni.

Delavski poslanec John Morgan je vprašal ministrskega predsednika, ali ni nobenih ovir za stran ideoloških razlik med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo.

Predsednik vlade Chamberlain je odgovoril, da lahko brez obotavljanja izjavi, da takšnih zaprek ni.

Delavski poslanec Artur Henderson je vprašal predsednika vlade, ali je nemška vlada spričo napetosti, ki nesporno obstoji, dala kakšno pobudo poljski vladi za mirno ureditev nesoglasij.

Chamberlain je odgovoril, da ni informiran še o nobeni pobudi takšne vrste.

Vsa debata s prvotno izjavo ministrskega predsednika in dopolnilnimi vprašanji poslancev in odgovori na ta vprašanja vred je trajala nič več kakor samo 17 minut.

Kaj je Nemčija zahtevala od Poljske

Ostri odgovori v poljskem tisku

Varšava, 31. marca. TG. V poljskem senatu je bila odkrita resnica glede nemških zahtev, ki so bile stavljene Poljski in zaradi katerih je prišlo do protinemških demonstracij in do mobilizacije poljske oborožene sile. V senatu je namreč senator polkovnik Miedzinski, ki je tudi predsednik vladnega kluba, razkril, da je Nemčija stavila Poljski naslednje tri zahteve:

1. Položaj svobodnega mesta Gdanska se mora spremeniti tako, da pride to mesto neposredno pod vrhovno oblast Nemčije.

2. Poljska naj dovoli, da bo Nemčija zgradila dve avtomobilski cesti iz Pruskega Pomorja skozi poljski hodnik v nemško Vzhodno Prusijo.

3. Poljska naj se priključi trozvezi proti Kominterni (skupno z Nemčijo, Italijo in Japonsko).

Senator Miedzinski je priznal, da ni govora o kakšni ultimativni zahtevi, a da je poljska vlada vse te zahteve brez razprave zavrgla, češ da je pripravljena pogajati se samo kot enakovredna in enakopravna država, ne pa drugače.

Takoj naslednji dan po tej objavi je poljski tisk začel srdilo napadati nemško sosedo, po vzhodno-poljskih mestih pa je prišlo do protinemških demonstracij velikega obsega. Na to je nemško uradno glasilo napisalo svarilne besede na naslov Poljske, kar pa je imelo na Poljskem le še nasprotni učinek.

Enega najbolj značilnih člankov je napisal v Krakovu izhajajoči največji poljski list »Illustrowany Kurjer Codzienny«, ki piše med drugim:

»Poljska je danes edina stvarna sila

v Evropi, ki se nemškemu pritisku ni vdala. Poljska politika je politika dobre volje in spravljivega duha, toda treba je vedeti, če je nemška vlada zadnje čase kaj vodila računa tudi o poljskih interesih, kajti nemško-poljski odnošaji slonijo na temelju obojestranskega medsebojnega spoštovanja vseh pravic in koristi obeh držav. Poljska ima razlogov dosti, da ima oči odprte. Kajti vprašati smo se morali, če en del »življenjskega prostora«, ki ga zase zahteva Nemčija, ne leži na področju, kjer ima Poljska prvenstvene pravice. Poljska, ki je danes edina stvarnost v vzhodni Evropi, neč biti orodje, ki bi ga kdo vporabljal proti komurkoli. A ona je tudi pripravljena, da brani vse svoje pravice. Predno je maršal Pilsudski l. 1934. podpisal pogodbo z Nemčijo, je ponovno poudaril stališče, ki ga Poljska zavzema glede Gdanskega. Tudi maršal Smigly-Rydz je jasno povedal, da »Poljska svoje obleke ne bo oddajala, niti gumba ne od svoje obleke«. Poljska se zaveda svojega položaja, se zaveda tudi svojega poslanstva in svoje odgovornosti. Poljska ve, da če ne bi ona ločila Nemčije in sovjetske Rusije, bi vzhodna Evropa izginila v razdejanju in zapadne Evrope bi nehali biti velesile.«

Odmev Chamberlainove izjave

Burna noč od četrtka na petek

Prvi vtisi o posledicah angleško-francoskega jamstva za nedotakljivost Poljske

Ze v četrtek so dobro poučeni krogi zvedeli, da bo Velika Britanija dala potrebna jamstva za nedotakljivost poljskih meja. Ta sklep je bil sprejet na včerajšnji dopoldanski seji britanske vlade, popoldne pa je izdelal tozadevno besedilo zunanje-politični odbor ministrov. Angleško jamstvo predstavlja dopolnitev francoske-poljske zveze, pri čemer pa Gdansk ni vključen. — Sklep je bil takoj sporočen pariški vladi in Varšavi. Ze preteklo noč sta prispela odgovora poljske in francoske vlade v London. Tako poljska, kakor tudi francoska vlada sporočata britanski vladi, da sprejmeta in pristaneta na britansko ponudbo.

Tudi sovjetska vlada bo v bodoče točno poučena o vseh storjenih ukrepih. Vsi ti ukrepi niso bili storjeni za to, ker London smatra, da bi bila

Nemčija v stanju napasti Poljsko, temveč so bili storjeni le iz previdnosti in ker takšen napad na Poljsko v bodočnosti ni izključen.

»Daily Express« poroča, da je bila seja britanske vlade sklicana zopet po polnoči. Na tej seji sta predsednik vlade g. Chamberlain in zunanji minister lord Halifax poučila vse člane vlade o najnovejših poročilih, ki so prispela v teku noči. Tudi v zunanjem ministrstvu je vso noč vladala živahna delavnost. Angleško-francosko-poljska izjava se bo nanašala samo na Poljsko, ne v števili Gdanska. Novi minister za narodno obrambo lord Chatfield je omenil snoči na nekem banketu, da se vsi oni, ki mislijo, da bodo v kakšni novi vojni lahko pretrgali del britanskih vezi z imperijem, zelo varajo. Angleška vlada ima za njih večje število iznenadenj.

»Daily Telegraph« piše, da bo ministrski predsednik Chamberlain poslal opomin Nemčiji, da se bo Velika Britanija z vsemi sredstvi upra nadaljnemu nemškemu nasilju. Britansko-francoska odločitev, da bosta obe velesili prihiteli na pomoč Poljski za primer napada, je pospešil gibanje nemških čet na poljsko-nemški meji. Tudi med Anglijo in sovjetsko Rusijo tečejo pogajanja. Sovjetska vlada je točno poučena o britansko-francoskih jamstvih Poljski. V tem oziru se bodo pogajanja med Londonom in Moskvo nadaljevala.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zagrebska vremenska napoved: Vedrejšje, dnevi toplejši, noči hladne.

Zemunska vremenska napoved: Po večini bo jasno, zjutraj megla. Toplina se ne bo dosti spreminila, a ponoči bo nekaj mra.

Politični zapiski

Posveti v Zagrebu

Predsednik vlade pride v Zagreb dne 2. aprila

Zagrebske »Novosti« prinašajo od 30. marca tole poročilo: »Vse kaže, da se bodo te dni v Zagrebu dogajali važnejši politični dogodki. Po kratkem bivanju dr. Šuteja v Belgradu prihajajo sedaj v Zagreb predstavniki združene opozicije, da se v soboto snidejo z dr. Mačkomo. Namen teh pogovorov je, kakor nam zagotavljajo, da združena opozicija in SDK zavzamejo enotno stališče glede hitrejšega reševanja hrvatskega vprašanja.

Značilno je, da bo en ali dva dni kasneje o tem enotnem naziranju pogovor tudi s predsednikom vlade g. Cvetkovičem. Od teh neposrednih dogovorov v Zagrebu mnogo pričakujejo. Kar je najvažnejše, je to, da bi se z neposrednimi pogovori sporazumevanje pospešilo, kakor želi ena in druga stran.

Tako »Novosti«. — Po naših poročilih pride predsednik vlade g. Dragiša Cvetković v Zagreb na svetno nedeljo, dne 2. aprila, ter bo tega dne imel z dr. Mačkom važno posvetovanje.

Pisanje hrvatskih listov

Te dni so hrvatski listi, zlasti zagrebski, mnogo pisali ter se trudili javnosti dokazati potrebo take koncentracijske vlade, ki bi v njej bila tudi JNS. Prav posebno se je v tem pogledu razvel »Obzor« in za njim tudi »Hrvatski Dnevnik«, ki sta oba Slovencu zamerila, ker smo gledali JNS in dr. Kramerija bili drugačnega mnenja ko oni. Koncentracija je kajpada potrebna, če naj se izvede doseženi sporazum. Sporazumevanje med 10 strankami, ki med njimi večina niti ne predstavlja kdo ve kaj ljudstva, je abotna stvar. Koncentracija mora biti med Slovenci, Hrvati in Srbi. Rekli smo že, da je do novih volitev, dobil edino legitimacijo zastopati Slovence, naš voditelj dr. Korošec, kateremu slovenski narod že skoraj 20 let daje nesporno ogromno večino in nedeljeno zaupanje, kar se je pri zadnjih volitvah še sponjevalo. Torej tukaj ne more biti govora o tem, da bi mogel in smel namesto dr. Korošca v imenu Slovencev govoriti kdo drugi. Če pa se hrvatskim listom le dozdeva, da je sodelovanje JNS neobhodno potrebno, naj Hrvati to sami med seboj naredijo ter naj z JNS dele vodstvo nad hrvatskim narodom. Mi ne bomo imeli nič zoper to, če Hrvati na vsak način sami tako žele. To je njihova stvar. Na vsak način je JNS na Hrvatskem dobila več glasov kot v Sloveniji. Nas Slovence pa naj v tem pogledu puste pri miru, ker si svoje zastopnike ter voditelje sami izbiramo, kakor je naša pravica in dolžnost. Takole pritiskanje za moža, ki mu Slovenci narod kot celota še nikdar ni izrekli zaupanja, kakršnega je bil deležen med svojim narodom dr. Korošec kot nesporni voditelj Slovencev, nam vsiljuje misel, da bi v odločilnem trenutku nekateri radi razbili ali vsaj oslabil enotnost slovenskega vodstva. In res ne vemo, čemu naj bi sedaj zaradi golih strankarskih zadev trpela enotnost slovenskega zastopstva. V interesu sporazumevanja to ni.

»Hrvatski Dnevnik« o Dragiši Cvetkoviču

Govoreč o tiskovnem zakonu v svojem uvodniku »Hrvatski Dnevnik« piše tudi o predsedniku vlade g. Dragiši Cvetkoviču ter med drugim pravi: »Ob preračunski obravnavi v skupščini je predsednik vlade Dragiša Cvetković tudi omenil potrebo, da bi se sedanji tiskovni zakon bolj liberalno uporabljal. Priznati pa je treba, da je v tem smislu mogoče ugotoviti napredek. Neliberalni način režim v tisku je občutil tudi sam Dragiša Cvetković, ko je tudi on izdal nelegalne letake, kakršne smo tudi mi izdajali. Znano je namreč, da je Dragiša Cvetković bil naeprotnik diktature ter da je takrat sodeloval tudi z nekaterimi sedanji opozicionalci, zlasti z dr. Milošem Tupanjaninom, kar je izrecno povedal v svojem govoru ob preračunski obravnavi. Ko stoji danes na čelu vlade, ki je v njenem imenu razglasil potrebo bolj liberalnega in bolj tolerantnega režima, ima Dragiša Cvetković priliko uvesti tak režim ter osvoboditi časopisje od nezakonitega pritiska.« — In ta protizakoniti pritisk so uvedli moše od današnje JNS.

Dolžnost vseh državljanov

Belgrajska »Samouprava« prinaša uvodnik pod imenom »Združimo silo«, v katerem v glavnem naglašajo potrebo sloge, nakar pravi: »Najsi je politično življenje še tako zastrupljeno, ko gre za življenjske državne koristi, se vse zdrave sile združujejo... Zaradi teh lastnosti naroda je bila vlada g. Dragiša Cvetkoviča deležna najboljšega sprejema v vsem narodu, kateri je ob vsaki priliki pokazal svojo pripravljenost, da podpre prizadevanja sedanje vlade pri uresničevanju njenega političnega programa. Vlada g. Cvetkoviča je začela svoje delo politične obnove ob odobravanju ogromne večine naroda, vsled česar je danes dolžnost vseh konstruktivnih ljudi, vseh rodoljubnih državljanov naše države brez ozira na politično pripravljenost in druge razlike, da združijo svoje sile ter podpro plemenite napore in stremjenja. Mi člani JRZ imamo dolžnost, da složni kakor en moč sodelujemo pri vsem prizadevanju našega strankarskega voditelja g. Dragiša Cvetkoviča, ki je s svojimi tovariši v vladi sprejel dolžnost, da izvrši važno politično dejanje, ki je v interesu vseh Jugoslovancov.«

Hrvatski Istrani na Hrvatskem

Hrvatski emigranti iz Istre, ki prebivajo na Hrvatskem, so bili vse čas organizirani v svojem društvu »Istrac«. Zadnje čase pa se je zoper Istru začela ustanjavljati nova istrska organizacija Orjem (Organizacija jugoslovanskih emigrantov). Značilno je, da je emigrantska organizacija zadnje čase nastopala vedno bolj v hrvatskem smislu. Najbrže naj bi bila nova organizacija morala biti za protutež. Kakor poročajo hrvatski listi, se je med istrskimi hrvatskimi emigranti začelo gibanje, naj bi se obe emigrantski organizaciji združili, ker sta dve nepotrebni. Tako je na primer te dni bil občni zbor »Istrac« v Novem Sadu, na katerem pa je takoj v začetku predsednik dr. Krupan sporočil, da se je organizacija Orjem obrnila na Istru zaradi sporazuma in spojitve. Zaradi tega je predlagal, naj se občni zbor odloži. Novi občni zbor bo 16. aprila ter bo na njem treba že sklepati o spojitvi obeh društev. Tudi po drugih krajih Hrvatske se ti dve društvi spajata.

Naglo do soglasja in novih temeljev

Zagrebski »Obzor« napoveduje, kako se bo ustvarilo novo stanje

Zagrebski »Obzor« prinaša zopet članek o političnem položaju, ki je nastal zadnje dni. Najprej naglašajo sporazum, ki ga je HSS sklenila s srbijsko združeno opozicijo leta 1937, nakar pravi, da se zdi, da je to stališče vsaj v glavnem sprejela tudi JNS. Kar pa se tiče stališča JRZ, je bilo naglašano v izjavi predsednika vlade g. Cvetkoviča. Med stališčem HSS in združene opozicije ter izjavami g. Cvetkoviča (JRZ) o hrvatskem vprašanju ni večjih načelnih razlik. Vendar to še ni dovolj, da bi se pomaknili z mrtve točke. Treba je namreč vedeti, ali je mogoče najti skupno podlago za sodelovanje političnih faktorjev, ki so se izrekli za naglo reševanje hrvatskega vprašanja. V ta namen bi bilo treba da bi vsak natančno podal svoje stališče. Šele potem bi bilo mogoče preiti k dejanjem. To pa je odločilne važnosti v času, ko se govori, da je to vprašanje treba naglo rešiti.

Poleg tega je treba naglasiti, da se ne sme zamujati niti en dan v izražanju svojih mnenj o posameznih političnih vprašanjih. Tudi glede tega še ni jasnosti, kako naj se postopa. Znan je postopek, ki ga določa sporazum od leta 1937, toda za ta postopek se doslej niso izrazile druge politične stranke, razen SDK in združene opozicije. Poleg tega podpisniki tistega sporazuma sedaj ne vztrajajo pri tistem postopku. En del srbske javnosti je za nove volitve. Jasno pa je, da bi se nove volitve ne mogle izvesti zgolj za srbske volivce, kakor je sugeriral neki ljubljanski list. (Kateri list? Ur.)

Če bi bil sprejet predlog o novih volitvah, kajpada na podlagi novega volivnega zakona, bi bilo treba kakih 6 mesecev, preden bi se sešli novo izvoljeni poslanci. V tem primeru tudi pravilna rešitev političnih vprašanj in demokratično načelo nalaga, da gredo stranke na volitve z jasno označenim programom. Če bi šli na volitve le s splošnimi načelnimi izjavami o rešitvi teh vprašanj, bi pozneje v najbolj ugodnem primeru preteklo mnogo časa, preden bi bil dosežen sporazum. Treba pa je celo računati, da se ne doseže potrebna dvetretjinska večina za politične spremembe, kakor zahteva hrvatsko narodno zastopstvo. Kaj bi nastalo iz tega? Jasno je, da zopet spori in težki boji, najbrž še huji ko sedanji. Poleg tega je treba pomisliti, da bi predstavniki večine Srbov mogli opravčeno naglašati, da od svojih volivcev niso dobili pooblastila za tako ali drugačno rešitev, če ne bi bila že pred volitvami situacija čista.

Ko torej objektivno in natančno pregledamo politični položaj in vse tisto, kar je zvezano z reševanjem perečih političnih vprašanj (hrvatskega vprašanja) je jasen sklep, da brez poprejšnjega natančnega sporazuma med glavnimi čilnici ni nobenega upanja, da bi bilo s kako kombinacijo po demokratiški poti mogoče pravilno urediti odnose med Hrvati, Srbi in Slovenci. Res je, da je to težavno delo in da je treba časa, da se doseže soglasje glavnih političnih čilnic. To je, kakor se zdi, bil tudi glavni vzrok, da je v silepih sporazuma med Hrvati in srbijsko združeno opozicijo leta 1937 bilo prepučeno konstituirati, da se v njej sporazumijo predstavniki večine Srbov in večine Slovencev. Če bi danes tudi sprejeli ta postopek, je jasno, da bi v najbolj ugodnem primeru bilo treba najmanj leto dni, da bi bili doseženi kakšni uspehi. To pa

Odmev Chamberlainove izjave

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vtis v Varšavi:

»Največja poljska diplomatska zmaga po vojni...«

Varšava, 31. marca b. Poročila o angleškem jamstvu so silno odjeknila v vseh političnih krogih in vse poljski javnosti. Časopisi prinašajo z velikimi naslovi vesti iz Londona, toda zaradi kratkega časa še ni bilo mogoče prinesiti komentarjev. Pripravljenost Anglije in Francije, da zaščita poljske meje, je zelo ugodno odjeknila v vseh političnih krogih. Vzrok, da je ta odločitev padla šele v zadnjem trenutku, je iskati v tem, ker so v zadnjih dneh opazili živahno gibanje nemških čet na poljskih mejah in so uvideli njihove namene. Listi poudarjajo, da je Poljska izvojevala eno svojih največjih diplomatskih zmag.

Odmev v Parizu:

»Najvažnejši dogodek v povojni zgodovini Evrope...«

Pariz, 31. marca b. Veščutranjki so polni poročil o sklenjenem britansko-poljskem sporazumu. V vseh komentarjih poudarjajo, da je napetost v mednarodnem položaju dosegla pretreko noč vrhunec. Sklenitev tega sporazuma označujejo francoski listi za najvažnejši dogodek v povojni zgodovini Evrope. Vse svobodne države v Evropi lahko z mnogo več zaupanja gledajo v svojo bodočnost, čeprav neposredna nevarnost in možnost oboroženega spopada tudi sedaj še ni minila. Prav nasprotno, nastopil je višek ter bo njen izid odvisen od stališča totalitarnih držav.

Vsi politični krogi Anglije, Francije in Poljske so s sporazumom zelo zadovoljni in mirno pričakujejo nadaljnji razvoj političnih dogodkov. Z veliko zadovoljnostjo so sprejeli tudi sporočilo, da je francoski zunanji minister Bonnet povabil poljskega zunanjega ministra Becka, naj ga v najkrajšem času obišče v Parizu. Nj še znano, ali bo Beck obiskal Bonneta takoj izza svojega obiska v Londonu, ali šele pozneje.

Glas iz Rima

»Napad na Poljsko bi bilo nekaj, kar bi Italiji prav nič ne dišalo«

Rim, 31. marca. TG. Chamberlainova izjava je Italijo presenetila, saj so šele davi v časopisju brali, da Anglija nedotakljivost Poljske verjetno ne bo nikoli zajamčila. Tukaj prevladuje mnenje, da hoče Nemčija čimprej ob prvi priliki zasesti poljski hodnik na Pomorjanskem. Po Chamberlainovi izjavi pa menijo v Rimu, da je Beckov položaj utrjen in da bo sedaj še bolj odločno zavrnili nemške poskuse, kar utegne položaj poslabšati. Na drugi strani pa izjavljajo, da se Poljski ni treba bati za neodvisnost svoje države, čeprav bi se položaj v Baltiku spremenil. Zanimanje je povzročil obisk angleškega odpravnika poslov pri grofu Cianu, kateremu je izročil besedilo Chamberlainove izjave. Javnost je na zunanji mirni in ne razume, kako bi mogla biti vpletena v vojno zaradi Poljske. Nedavni obisk grofa Ciana v Varšavi je dokazal, da so odnosi izmed obema državama zelo prijateljski. Nemški napad na Poljsko bi bilo nekaj, kar bi Italiji prav nič ne dišalo.

Je predlog rok. Poleg tega ne smemo pozabiti na možnost, ki ni izključena, da bi v konstituiranju ne bilo potrebne večine. V tem primeru bi kajpada ostala v veljavi dosedanja ustava, kakor je to določeno v sklepih iz leta 1937 in kakor je naglašal v preračunski obravnavi dr. Lazar Marković. To pa bi pomenilo vrnitev v nejasnost in poslabšanje položaja.

Ker pa od vseh strani naglašajo, da je treba hrvatsko vprašanje naglo rešiti, in sicer v prvi vrsti iz splošnih državnih interesov, je nastala potreba najti drugačen način, kako najhitreje najbolj zanesljivo najti prvilno rešitev. V sedanjem času je po naših mislih

Minister dr. Krek o pospeševanju turizma

Belgrad, 31. marca. m. Na prostoru belgrajskega velešema bo jutri odprta druga mednarodna avtomobilska razstava, združena z razstavo cest. Za to priliko je današnja »Pravda« izdala posebno turistično prilogo, v kateri kaže lepote posameznih naših pokrajin, med drugim tudi Slovenije. Za to prilogo je podal izjavo tudi gradbeni minister dr. Krek, v kateri poudarja važnost mednarodne avtomobilske razstave z razstavo cest in turizma. V izjavi gradbeni minister dr. Krek med drugim poudarja:

Mednarodna avtomobilska razstava cest in turizma je važna prireditev, ki dokazuje pravilno gledanje in resno delo na nalogah, ki nam jih postavlja napredek tehnike in standard življenja kakor tudi tempo današnjega časa. Uporabljam to priliko, da vam v nekaj besedah pokažem velik razvoj turizma kakor tudi njegovo važnost za resor, ki mi je zaupan. Turizem v obsegu, ki ga je zavzel v sedanjem času, je nova panoga in oblika, v kateri se razvija življenje. Skupno s športom karakterizira modernega človeka in njegovo težnjo k naravi in njenim lepotam. Morda je delno nastal kot posledica močne urbanizacije, ki jo opažamo v nekaterih državah, toda eno je gotovo, da je v svojem elementu sestavni del naravnega načina življenja, za katerim teži današnji človek.

Resor gradbenega ministrstva ima posebne

najprej potrebno soglasje glavnih političnih čilnic o novi podlagi, na kateri je treba urediti odnose med hrvatskim narodom, srbskim narodom in slovenskim narodom, ter o tem, kako bi se nova ureditev začela uvajati v življenje. Jasno je, da bi ti novi temelji ne mogli biti centralistični ali unitaristični, ker gre prav za to, da se sedanji sistem spremeni, ko se je izkazal za nepremostljivo oviro pri urejevanju razmer. No, med centralistično ali unitaristično ureditvijo pa do skrajne meje v državni skupnosti, do personalne unije je še cela vrsta sistemov, ki jih pravni jezik imenuje: samouprava, avtonomija, federacija, konfederacija ali pa kaj takega, kar v praksi ne spada natančno niti v eno niti v drugo. Zato je vsekakor treba z načelnega stališča preiti na natančno razlago in ugotovitev nazorov tistih političnih čilnic, ki so se izjavili za naglo reševanje hrvatskega vprašanja.

Če se bodo ti zedinili, bo vprašanje postopka kaj enostavno.

interese za razvoj turizma. Tu so potrebni gotovi pogoji, od katerih je eden najvažnejši: premišljena mreža dobrih turističnih cest. Graditvi takih cest že nekaj časa vsaka država posveča polno pozornost. Turizem je že zdavnaj prekoratil svoj samokulturni okvir ter danes za nekatere države predstavlja vir narodnih dohodkov, od katerih cele pokrajine živijo. Zaradi njegovega pospeševanja mnoge države, pa tudi naša, ki se v turističnem pogledu ni naravnih lepotah lahko meri z vsako drugo državo, se zelo trudijo, da se z graditvijo dobrih turističnih cest naš turizem dvigne na dostojno višino. Pri nas so za to idealne razmere in pogoji.

Naša država zares ni uspela, da bi v koraku sledila razvoju turističnih cest v vseh sosednjih državah, ker se naši dobri volji, gospodarskim in finančnim možnostim stavljajo meje. Toda kljub temu bomo položili ves svoj trud v to, da na tem polju dosežemo čim več, imajoč vedno pred oči, da bomo s takim pospeševanjem turizma istočasno dvignili ne samo gmožno, temveč tudi duhovno kulturo naše države.

Za isto število sta objavila svoje prispevke tudi trgovinski minister Jevrem Tomič in socialni minister Miloje Rajaković.

Dr. Ivo Andrič — poslanik v Berlinu

Belgrad, 31. marca. AA. S kraljevim ukazom je na predlog zunanjega ministra premeščen dr. Ivo Andrič, pomočnik zunanjega ministra v 2/2, za pooblaščenega ministra in izrednega poslanika v 2/2 na poslaništvo v Berlinu.

Osrednje tajništvo delavskih zbornic

Belgrad, 31. marca. AA. Včeraj popoldne je dosedanji tajnik osrednjega tajništva delavskih zbornic Bogdan Prekić izročil v navzočnosti de-

legatov, ki jih je določil minister za socialno politiko in ljudsko zdravje, svoje funkcije Ljubomiru Mikiću, tajniku delavske zbornice v Belgradu, ki bo vršil funkcije tajnika osrednjega tajništva, dokler minister ne potrdi izvolitve novega tajnika na podlagi sklepa seje odbora osrednjega tajništva z dne 24. in 25. marca t. l.

Sauerwein v Zagrebu

Zagreb, 31. marca. b. Danes je prišel v Zagreb Jules Sauerwein, znani francoski časnikar »Paris Soiras«. On je prišel v Zagreb v zvezi z važnimi znanje-političnimi dogodki. Danes je obiskal tudi g. dr. Vladka Mačka, s katerim se je dolga časa razgovarjal.

Osebne novice

Belgrad, 31. marca. m. S kraljevim ukazom so postavljeni, inž. Janko Bukovec, tehnični višji svetnik, iz Maribora, za šefa tehničnega oddelka pri okr. glavarstvu v Novem mestu; inž. Walter Allfeld, tehnični višji svetnik, iz Novega mesta na tehnični oddelk banke uprave v Ljubljani; inž. Stevco Stefan, teh. višji pristav, iz Sremske Mitrovice na tehnični oddelk v Celju. Za voditelja zemljiške knjige v 7. skupini na okr. sodišču v Murski Soboti je postavljen Ivan Rupnik, pisarniški uradnik. Upokojen je Janko Korže, upravitelj meščanske šole pri Sv. Lenartu, in Anton Merlić, upravitelj meščan. šole v Novem mestu.

Belgrajske novice

Belgrad, 31. marca. AA. Danes popoldne je pravosodni minister Viktor Ružič sprejel člane uprave društva sodnikov kraljevine Jugoslavije z Rusomirom Jankovičem, predsednikom belgrajskega kasacijskega sodišča, na čelu in se z njimi dalje časa razgovarjal. Zastopniki sodniškega društva so ministru orisali najvažnejše zahteve svojega stanja, zlasti potrebo po čimprejšnjem sprejetju sodniškega zakona.

Belgrad, 31. marca. m. Prometni minister je predpisal uredbo o načinu računanja tarifeke razdalje na železniških progah in uredbo o objavljanju železniških tarif ter prevoznih pogojev. Obe uredbi sta objavljeni v današnjih »Službenih novinah« in stopita z današnjim dnevom v veljavo.

Belgrad, 31. marca. AA. Danes popoldne je zagrebski nadškof dr. Alojzij Stepinac obiskal trgovskega ministra Jevrema Tomiča v njegovem kabinetu.

Še danes sprejemamo prijave za izlet v Trst, Gorico in Idrijo v vseh biljetarnicah »Putnika«!

Papen se bo pojavil — na Švedskem

London, 31. marca. AA. Havas. »Evening Standard« izve, da bo v Papen kmalu začel igrati aktivno vlogo v nemški politiki. V Papen bo imel v kratkem nekoliko predavanj na Švedskem, nato pa se smatra, da bo imenovan za nemškega poslanika v Stockholmu.

Lebrun bo spet kandidiral?

Pariz, 31. marca. AA. Havas. Predsednik senata Jeanneaney, ter predsednik skupščine Herriot sta snoči obiskala predsednika republike Lebruna v zvezi s predstoječimi volitvami novega predsednika republike. Kakor se izve je Lebrun vztrajal načelno pri tem, da tokrat ne bo kandidiral. Vendar o tem ni bilo snoči izdano nobeno uradno sporočilo. Komunisti in socialisti bodo postavili lastnega kandidata. Nadalje bo kandidiral Bouisson. Toda večina francoskih politikov še vedno vztraja pri tem, da naj kandidira ponovno Lebrun, pa če tudi bi ostal na položaju šefa države krajši čas, kakor je to predvideno v ustavi. Izve se, da bo Daladier v teku današnjega obiska pri Lebrunu poskušal doseči, da Lebrun pristane na kandidaturu.

»Prešernova proslava« bo dre- vi ob 8 v Frančiškanski dvorani Prijatelje Prešernovih poezij opozarjamo na bogat spored. Vstopnice v predprodaji v pisarni »Pax et bonum«.

Chamberlain se je odpeljal na nedeljski počitek

London, 31. marca. AA. DNB. Predsednik angleške vlade Chamberlain se je odpeljal v Chexners na nedeljski počitek.

Beck obišče tudi Pariz

Pariz, 31. marca. AA. Havas. Francoski zunanji minister Bonnet je, kakor se izve, povabil poljskega zunanjega ministra Becka, da obišče o priliki svojega potovanja v London tudi Pariz. Beck je vabilo svojega francoskega tovariša sprejel, vendar točen datum njegovega prihoda v Pariz še ni določen.

Ljubljana

Občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani

Dne 29. t. m. je imelo Prvo društvo ljubljanskih hišnih posestnikov svoj 40. redni občni zbor. Zbor je vodil predsednik Ivan Freljih.

Tajnik g. Klarman je poudarjal, da se je društvo ustanovilo pred 40. leti na pobudo pokojnega primarija dr. Gregoriča, ki je bil pozneje tudi njegov predsednik. Društvo je v dolgi dobi 40 let imelo samo 4 predsednike. Prvi predsednik je bil pokojni župan ljubljanski dr. Tavčar. Ta samo kratko dobo. Drugi predsednik je bil pokojni dr. Gregorič, ki je vodil društvo 10 let. Tretji, pokojni odvetnik dr. Pirc, ki je bil predsednik 8 let, četrti predsednik je pa Ivan Freljih, ki predseduje društvu že 22 let. Društvo šteje danes 1760 članov. V l. 1938 je pristopilo 131 članov, izstopilo pa 79. Od zadnjega občnega zbora je umrlo 19 članov. Dr. Regali ožigosa škodljivo in ne-taktno pisanje v zadnji številki glasila društva novih hišnih posestnikov »Posestnik« o društvenem delu in predlaga, da občni zbor tako pisanje obsodi. Tajnikovo poročilo in predlog dr. Regalija sta bila sprejeta soglasno. Blagajniško poročilo za l. 1938 izkazuje 72.285 dohodkov in 70.456 din izdatkov. Preračun za l. 1939. izkazuje 71.900 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Blagajniško poročilo in preračun sta bila odobrena soglasno. Izvoljen je bil stari odbor. Samo namesto odstopivšega pregledovalca računov Bajca je bil izvoljen g. Robežnik Milan, posestnik na Viču. Na predlog predsedništva Freljha sta bila soglasno imenovana za častna člana upokojeni vladni svetnik g. dr. Požar in g. kanonik Šiška v priznanje njunega dolgotrajnega dela in zasluga, ki sta si jih pridobila za razvoj društva.

1 Slovensko glasbeno društvo Ljubljana. Danes, v soboto zvečer ob 8 bo pevska vaja mešanega zbora v beli dvorani hotela Union. Pevci in pevke, pridite točno in vsi. Predsednik.

1 Pokojnine za april bo dostavljala pošta Ljubljana l. v soboto, dne 1. aprila, izvzemši pokojnine železniških in upokojevcev tobačne tovarne, ki bodo dostavljene šele v nedeljo, dne 2. aprila.

1 Emil Kralj, priljubljeni igralec naše drame, proslavi v torek, 4. aprila 25 letni jubilej svojega oderskega dela s Tolstojevo dramo »Živi mrtvec«. Igral bo naslovno vlogo Fedje Protasova. Vstopnice za predstavo, ki bo v operi, so v predprodaji pri operni blagajni.

1 Bolgarsko akadem. društvo »Hristo Botev« na ljubljanski univerzi, nam poroča, da je bil bivši predsednik društva g. Štefan Atanasov izključen iz društva in nima nobene pravice več, da bi nastopal v imenu društva. — Upr. odbor.

1 Novo vodstvo restavracije in kleti hotela Union. S 1. aprilom prevzame v najem restavracijo in klet hotela »Union« g. Matija Karba, znan strokovnjak gostinske stroke, ki se je udeleževal v prvotnih gostinskih obratih v državi in v inozemstvu. Strokovna kvalifikacija in bogate praktične izkušnje so porok, da bodo gostje v restavraciji in kleti »Uniona« izbornu postrženi.

1 Poučno predavanje za rezervne častnike. V nedeljo, dne 2. aprila ob 10 dopoldne bo na dvorišču vojašnice 16. artiljerijskega polka poučno predavanje za vse rezervne častnike tukajšnje garnizije. Rezervni častniki naj prinesejo s seboj svoje častniške legitimacije.

1 Nad pol milijona dinarjev za kurjavo mestnih uradov porabi mestna občina ljubljanska vsako leto in pravkar je spet razpisala dobavo kurjiva za preračunsko leto 1939-40. Premoga, namreč 1.400 ton kosovca in 260 ton grahovca, bodo po mestnih uradih pokrili za blizu 490.000 din, poleg tega pa še 800 kub. metrov drv, ki bodo veljala okrog 68 tisoč dinarjev.

1 Za delavsko stanovanjsko kolonijo za Bežigradom je razpisana naprava centralne kurjave, ki bo veljala nekaj nad 100.000 din, vodovodna napeljava za vsa tri poslopja bo veljala nad 200 tisoč dinarjev, električna napeljava v vseh treh poslopih pa okrog 75.000 din. Za to veliko novo stanovanjsko kolonijo, ki zlasti delavstvo težko čaka nanjo, bodo razpisana še ključavničarska, steklarska, slikarska, plesarska in nekatera manjša dela, prav tako pa tudi vsa notranja opre-

ŠUNKA à la Praga pitani štajerski kapuni —

DELIKATESNA TRGOVINA JANEŠ Aleksandrova 12, telefon 3455

Cerkveni obredi velikega tedna pri frančiškanih

Ovečna nedelja: zjutraj ob tričetrti na šest sveta maša, med katero se bo bralo trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ob 9 bliagoslavljanje oljk, potem sveta maša, med katero se bo bralo trpljenje Gospodovo kakor zjutraj. Ob 7 in 8 govori odpadajo. — Popoldne ob pol 4 sv. križev pot; ob 4 bo molitvena ura in litanije. — Veliki terek: Ob četrta na sedem postni govor. — Veliki četrtek: Sv. obhajilo se bo delilo od 5 dalje vsake pol ure; ob 6 tih sv. maša; ob 8 slovesna sv. maša. Po obhajilu med slovesno sveto mašo se preneha s spovedovanjem v cerkvi do sobote zjutraj, ker se prihodnje sv. obhajilo deli šele v soboto med slovesno sv. mašo. Popoldne ob 4 pete jutranjice. — Veliki petek: Ob pol šestih zjutraj sv. križev pot; ob 8 sv. opravilo. Popoldne ob 4 pete jutranjice; ob 7 zvečer zadnji postni govor; po govoru se na koru pojo žalostinke. — Velika sobota: Ob pol 6 zjutraj sv. križev pot; ob 7 blagoslov ognja, velikonočne sveče in krasne vode, nato slovesna sv. maša (sv. obhajilo se deli samo med sveto mašo). Popoldne preneha post. Blagoslov pihov ob 3 in 3 popoldne. — Zvečer ob 6 slovesna jutranjica; ob četrta na sedem procesija. — Velika noč: O tričetrti na sedem govor; ob 6 sv. maša z blagoslovom; ob 7, 8 in 9 govor kakor po navadi; ob četrta na 10 svetih sv. maša. Izvajala se bo Karla Pembaurjeva maša za solo, zbor, orgle in veliki orkester. Gruberjev gradual in Grelthov ofertorij. Po maši: Händlov: Aleluja (iz oratorija: Mesija). Točne ob pol 3 popoldne bo šla iz naše cerkve potresna procesija v cerkev sv. Jožefa.

TUDI ZA VAS OKUS

imamo na zalogi blago za kostime, plašče in obleke. Presenečeni boste nad leno izbiro modnih novitet in nad izjemno nizkimi cenami.

BRATA VLAJ, Wolfova 5

1 Mesečna rekolekcija za gg. duhovnike bo v ponedeljek, 3. t. m., ob 5 popoldne v domu duhovnih vaj.
1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob četrta na sedem.
1 Velikonočna obnova za gospode, može in mladeniče bo v stolnici od nedelje do srede, in sicer bo vsak večer ob 8 govor, nato blagoslov z Najsvetejšim. V četrtek sv. obhajilo. Obnova bo obenem priprava na kongres Kristusa Kralja.

Pintarič in Koder - dosmrtna robija

Pintarič je zahteval za sebe smrtno kazen, Koder pa pravi, da ni več zaslužil kakor 20 let

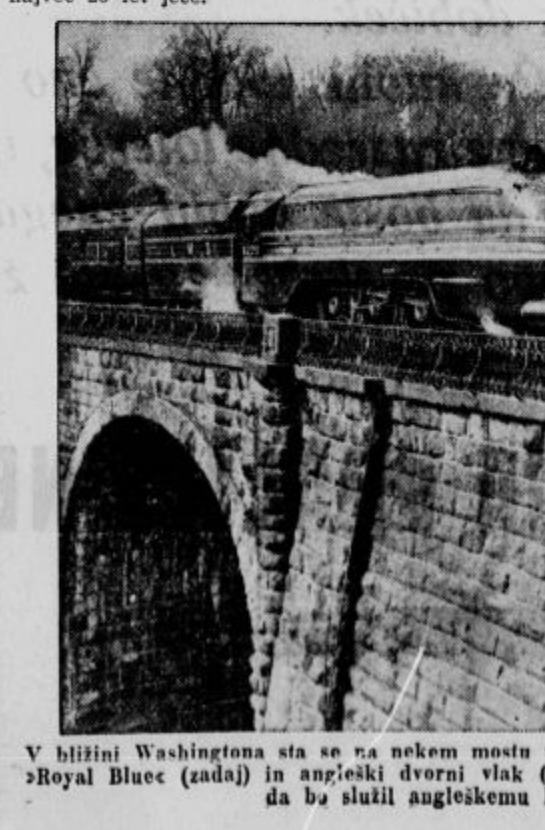
Maribor, 31. marca. Veliko zanimanje je vladalo danes zjutraj za izrek sodbe proti razbojnikoma Pintariču in Koderu, ki sta prišla s svojo tolpo pred sodnike. Razglasitev sodbe je bila najavljena za 8 zjutraj, toda že pred 7 so se začeli zbirati pred sodiščem radovedneži. Ob pol 8 zjutraj so pripeljali pazniki obtožence v razpravno dvorano. Vsi glavni obtoženci so bili zopet močno vkljenjeni.

Točno ob 8 je vstopil senat v črnih oblekah v razpravno dvorano. Ob grobni tišini je razglasil predsednik dr. Tutato naslednje sodbe:

Jožef Koder in Melchior Pintarič sta obsojena na dosmrtno ječo in trajno izgubo častnih pravic. Martin Majerič je obsojen na 2 leti in 2 meseca ječe, 4 leta izgube častnih pravic, po prestani kazni pa 3 leta prisilne delavnice. Ludvik Kele, ki je bil ob času dejanj še mlajši mladoletnik, bo oddan v poboljševalnico. Jakob Juhart je obsojen na 3 leta strogega zaporja in 3 leta prisilne delavnice. Rudolf Maglica je dobil 4 meseca zaporja. Koder Edvin 4 meseca zaporja; Maglica Martin 4 meseca zaporja, 600 din kazni ali 10 dni zaporja; Maglica Jožef 2 meseca zaporja; Kac Jožef 900 din denarne kazni ali 15 dni zaporja, pogojno za 2 leti; Godec Anton 1200 din kazni ali 20 dni zaporja, pogojno za 2 leti; Ivan Godec in Kac Slavka ter Korotaj Marija so oproščeni kazni; Planinšek Marija in Adam Marija dobi vsaka po 2 meseca zaporja in 300 din kazni, pogojno za 3 leta; Maglica Lucija je obsojena na 300 din kazni ali 5 dni zaporja, pogojno za 2 leti; Karl Hojker 4 meseca strogega zaporja in na izgubo častnih pravic za 2 leti. Postopanje proti Karlu Rapu je izločeno, ker njegovo bivališče ni znano.

Majerič in Juhart sta se pritožila zaradi oddaje v prisilno delavnico. Pintarič pa zaradi previsoke odmerjene kazni ter je zahteval, naj ga raje obsodijo na smrt na večalih, kakor pa na dosmrtno ječo. Po razglasitvi sodbe je Pintarič prosil predsednika, naj prečita listek, ki mu ga je včeraj poslal, ali pa ga naj vsaj izroči novi-

narjem, da ga objavijo v časopisih. Na listku je napisal, da obžaluje vsa svoja dejanja. Koder pa je sedaj v zaporu izdal še enega svojega sokrivca ter bodo prišla tako na dan najbrž še nova odkritja. Koder je kazen sprejel, računal pa je na največ 20 let ječe.

V bližini Washingtona sta se na nekem mostu ustavila hkrati dva najmodernejša vlaka: Ameriški »Royal Blue« (zadaj) in angleški dvorni vlak (spredaj). Angleški vlak so prepeljali v Ameriko, da bi služil angleškemu kralju ob njegovem obisku.

RESTAVRACIJO IN KLET HOTELA „UNION“

prevzamem danes v najem in vodstvo, da posvetim splošnosti svoje doma in na tu'em pridobljene praktične izkušnje po načelu: zadovoljstvo gostov je smoter sodobnega gostinskega obrata.

Priporočam se cenjenim gostom ter jih obveščam, da bo drevi v restavraciji **KONCERT**

Ljubljana, 1. IV. 1939

MATIJA KARBA

Oster odmev Daladierovega govora v Italiji

Rim, 31. marca. AA. Diplomatični urednik agencije »Stefanic« piše: Italijansko javno mnenje se ni prav nič razburilo pred novim francoskim »nikolic«. Ta »nikolic« je znan zelo dobro že iz prejšnjih časov, ko se je tolikokrat naglašal. Zgodovina Italije je začeni od rimske republike šla v zadnjih 90 letih stalno svojo pot navzlic temu, da je Francija govorela, naj pridejo prej Prusi v Berlin. samo da Rim ne postane italijanski. Zgodovina Nemčije, kateri lahko dodamo še zgodovino Španije, gre istotako svojo pot navzlic francoskemu »nikolic«, s katerim oni mislijo, da bodo lahko ustavili tok časa. Daladierov govor posebno odobravaljo skrajno borbeni pristaši, ki imajo svoje kopje uprto na Italijo. Francija torej ne bo imela razloga čuditi se, da postaja jarek med njo in Italijo vedno globlji. Toda pri vsem tem naj se tudi ne veruje, da bodo častne obveznosti in prelihta kri uničeni. Neki francoski list trdi, da ostane Francija pri svojem podpisu. Toda kakor vidimo Francija ne prizna teh svojih podpisov. Lažna je trditev, da so bile sankcije nujne. Veliko število držav jih ni izvajalo. Francija se ni omejila samo na to, da te sankcije izvalja, temveč jih je izvajala napram Italiji na posebno strogo in neverjetno natančen način. Na osnovi tega bi bilo smešno govoriti o pozornem postopanju napram Italijanom v Tuniziji, ker se je proti njim mobilizirala ne samo

banda apašev, ki pomenijo pravi škandal v zgodovini sodstva. To je francoska svoboda, ki je začela izrabljati vsa sredstva, da bi se italijanske delavske rodbine poglale iz Tunizije, čigar zemljo so s svojim svetim čutom dolžnosti in dela oplodile.

Kardinal Verdier se je zahvalil Daladieru v imenu francoskih škofov

Pariz, 31. marca. AA. Havas. Kardinal Verdier je poslal predsedniku vlade Daladieru pismo v imenu francoskih kardinalov in nadškofov, ki so se sestali v Parizu. V pismu izraža kardinal Verdier čestitke predsedniku vlade ter mu želi uspeha »v času ko prevzema veliko reševalno delo«. V pismu francoski kardinal in nadškof obljublja podporo katoličanstva pri izvrševanju velike misije Francije, ki mora ohraniti neodvisnost in varnost toda istočasno mora prispevati k ohranitvi civilizacije, to je onih načel in ustanov, ki bodo rešila resnično svobodo, enakost vseh ljudi in krščansko bratstvo. — Predsednik vlade Daladier se je zahvalil kardinalu Verdieru za to pismo.

Mussolinijev govor

Reggio di Calabria, 31. marca. AA. Stefani. Danes dopoldne ob 10.20 je prispel Mussolini v Reggio di Calabria ob Messinskem zalivu. Na velikem trgu je imel Mussolini z visokega odra govor, v katerem je dejal: Minula so več kot štiri leta težkih izkušenj in padlo je mnogo žrtev, ki pa so vendar dobila svojo nagrado v ustanovitvi cesarstva, ki je narodno cesarstvo in ga bo narod branil na kopnem, na morju in v zraku proti komurkoli. Neki idioti z druge strani Alp, ki mešajo svoje domisleke s stvarnostjo, pripovedujejo neko baseno o tem, da se italijanski narod oddaljuje od režima. Pokazali jim bomo jasno, da je stvar čisto drugačna. Narod in režim sta eno in isto. Italijanska vojska tvori enoto in ta italijanski narod je pripravljen vsak čas naprtiti si tornostro na hrbet.

Iz Julijske krajine

Romarsko cerkev so hoteli oropati. V starodavno Marijino romarsko svetišče na Vitovljah v Vipavski dolini so vdrti tatovi. S krampom so odmaknili vrata, ki peljejo v zakristijo, in tako prišli v skromno cerkvico. Prebrskali in preobrnilli so vse: tabernakelj, oltar, zakristijsko omaro, pa niso našli nobenega plena, ker vse dragocenosti hrani g. župnik vedno doma v Oseku, kamor Vitovlje spadajo. V obupu so vzeli s seboj dve rdeči zavesi in dve vazi za cvetlice, ki sta bili izdelani iz toka granat. Za spomin so pustili precej čikov. Očitno so bili razburjeni, ker se jim je načrt izjalovil in so zato hitro kadili.

Sv. gora je dobila novega restavraterja. S prvim aprilom prevzame restavracijo na Sv. gori g. Andrej Gabrijelečič, ki je imel zadnja leta v najemu restavracijo pri Treh kronah v Gorici. G. Gabrijelečič je priznan gostilničar in je že bil svojčas na Sv. gori, zato smemo upati, da bo Sv. gora zdaj tudi v telesnem pogledu dobro oskrbovana.

Duhovniške vesti. G. Vistorin Stamič, dozdej župni upravitelj v Devinu, je nameščen za župnega upravitelja v Kamnjah na Vipavskem. — Na njegovo mesto v Devin je prišel g. M. Biancarosa, ki je upravljal Doberdob. — Upravo Doberdoba je začasno prevzel upokojeni župnik g. Benjamin Bianchi.

Kozana. (Sprejem novega župnika.) Novega župnika Fr. Cernigoja, ki je prišel k nam iz vipavskih Kamenj, smo slovesno in z veselim srcem sprejeli. Nekoliko pred župniščem smo mu postavili slavalok in tam smo se zbrali in ga čakali. Ko je dospel v družbi večjega števila sobratov, ga je iskreno pozdravila mala deklica. Potem smo odšli v cerkev k sv. blagoslovu. Še pred blagoslovom pa ga je v toplih besedah pozdravil in nam predstavil g. dekan Kos iz Biljanje. Novi g. župnik se mu je zahvalil in nas je prav pristržno pozdravil. Upamo, da bo novi g. župnik preživel med nami dolgo vrsto srečnih in blagoslovljenih let, da se bo z nami veselil, pa, če bo treba, tudi trpel, kakor nepozabni g. Blažko.

Sempas. (Nenadna smrt.) V St. Maria la Longa pri Palmanovi je nepričakovano umrl tamošnji obč. tajnik g. Jože Persič, naš rojak, star 43 let, ki je pred preminotvijo tajnikoval pri nas. Zapušča številno nepreskrbljeno družino. Bog mu bodi milostljiv!

V Vižovljah pri Nebrežini je umrl g. Anton Klarič, star šele 40 let. Bil je dober katoličan in zaveden Slovenec, veselega in dobrega značaja. Še kot mlad fant je moral s svojimi v begunstvo na Češko, kjer se je dobro pričel češkega jezika. Udeležil se je tudi svetovne vojne na fronti. Po prevratu se je vrnil na porušeni dom, kjer je zastavljal vse svoje moči za obnovitev. Zapuščal mlado vdovo, hčerko, starše, brate in sestre. Vsem naše globoko sožalje — njemu pa večno življenje!

Prireditve po deželi

Trboje. V nedeljo (evnetno), dne 2. aprila priredi Prosvetno društvo — deklški krožek — ob 3 popoldne v društveni dvorani materinsko proslavo. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih: »Dve materi«.

Zahvala in priporočilo.

Ko po 4 letih zapuščam restavracijo v hotelu Union, si štejem v prijetno dolžnost, da izrazim iskreno zahvalo mojim cenj. gostom, za naklonjenost in zaupanje in prosim, da mi isto tudi v bodoče ko v kratkem odprem zopet mojo restavracijo v hotelu Bellevue, ohraniti blagovoljijo.

P. Šterk, hotelir.

DR. FRANC BRANDSTETTER

specialist za notranje bolezni zopet ordinira. Preiskava srca z elektrokardiografom.

1 Skoraj 600 bolnikov več. Vsakokratne številke iz ljubljanske bolnišnice so bolj porazne kakor prejšnje. V prvem četrtletju letošnjega leta je bilo v ljubljansko bolnišnico sprejetih nič manj kakor 8714 bolnikov, več sto pa odklonjenih. To število smo zapisali popoldne, da polnoči pa jih bo sprejetih še najmanj 50. Lani je bilo v prvih treh mesecih leta sprejetih 8151, to se pravi, da je bilo letos sprejetih skoraj 600 bolnikov več kakor lani. Ljubljanska bolnišnica se pogreza v popolno katastrofo, ki bo nedvomno prišla, če ne bo pomoči.

Dob pri Domžalah

Cerkveni pevski zbor v Dobu uprizori na evnetno nedeljo, 2. aprila ob 3 popoldne v Društvenem domu v Dobu Lavtičarjevo spevoigro v treh dejanjih: »Darinka«.

KULTURNI OBZORNIK

Verdijev Requiem

Gostovanje Turinske umetniške skupine.

Italijanska umetniška skupina, ki jo sestavljajo v osnovi sodelavci radiofonske oddaje postaje v Turinu in ki obsega veliki simfonični orkester, pevski zbor in soliste, je po svoji turneji po Zgornji Italiji prešla tudi meje lastne države ter dospela v goste med ljubljansko koncertno občinstvo, ki je umetnike toplo sprejelo in koncert dobro obiskalo. Koncertanti so nam podali eno največjih svojih skladb; in tudi času, ki se bliža Velikemu petku, je bil zelo prikladen — Verdijev Requiem.

V tej svoji umetniški je veliki mojster žive, sočne, izrazno nasičene in ognjevite melodije posegel najdalje za zadnjo skrivnostjo in je poskušal ujeti v tonski obok njen daljni odsev. Umetnik, ki se je bil tenkočutno seznanil z vso pisano podobo človekove duševnosti in izpel njeno, na zemljo vezano življenje do zadnjih utripov, je končno obstal pred vprašanjem onostranske skrivnosti onkraj praga smrti ter je, presunjen do zadnje globine svoje duše spričel velike slutnje v svetem strahu, zaklinal; in njegov krik je zatrepetal, se usločil in zavaloval v sto melodijah, ki so se spele v veličastno tonsko zgradbo, razpenjajočo se v sto bridkih spoznanj in priznanj in še v slo gorčih, ponižnih prošnjah: — Daj večni mir, Gospod!

V tej svoji velikopotezni in veličastni obmrtni kantati pa je mojster vendarle ostal zvest samemu sebi in svojemu lastnemu, tipičnemu umetniškemu izročilu. Svojemu lastnemu slogu, kot si ga je v dolgih letih iskanja in presnavljanja izdelal in kot ga je v svojih opernih umetninah vzpostavil, oprajoč se vseskozi na čisto in krvno napeto melodijo, se tudi sedaj ni iznevil, ko je zapel o prestopu človekovega za zaveso smrti. In tako se je v tej umetnini na nek presenetljiv način združila z značajno glasbene prirodnosti, ki se veseli tudi nad čutno lepoto, sila v nadvrnostno zamaknjene doživljanja. V objemu sta se znašla oba svetova; a ker se nista mogla zliiti v eno, se v umetnini razvijata nekako sporedno, pri čemer nadvladuje zdaj prvi, zdaj zopet drugi svet. To vodi dojemajočega človeka s seboj v nekakšnem kolebanju, kar ne vzbudi sicer v njem onega umirjenega in v skrivnost stvarstva polopljenega duševnega soglasja, kot za primer Bachov »Pasijon«, kar pa ga vendarle na svojstven način očara in tudi pretrese, človek bi dejal, neposredno v živem sestavu. In tako je ta omenjena dvojnost, ki je glasbeno najbolj značilna v nasprotjih: Dies irae — Agnus Dei, nenavadno svojstvo te umetnine, ob kateri se moč doživljanja nepozabno vtisne v spomin.

To vzvišeno umetnino so nam v izvedbi prinesli umetniki, ki se lahko ponašajo z živim skladateljevim izročilom, in ki bi mogli prav zato upravičeno veljati za pristne razlagalce te, na njihovi zemlji zrasle umetniške podobe. Poleg tega sestavljajo to umetniško skupino izvajalske edince, ki so po svojem osnovnem značaju takemu umetniškemu razlaganju blizu. Največ vreden je nedvomno polnozasedeni orkester, ki zveni enotno in čudovito ubrano, odlikujoč se posebno v pihalih; zlasti troblje imajo zgoščeni in probojeni ter kar oster ton, ki zarezje poslušalcu v uho in ne zgrehči učinka. Pevski zbor (ca. 60 pevcev) je ob orkestru

skoraj nekoliko slaboten; ubrano je izenačen, v zvenu pa nima onega bleska, kot je v njem še celo razvjen slovenski pevski okus; najmanj izrazni so basi. Sicer pa se zbor ponaša s pevsko kulturo, ki stremi za umirjeno lepoto. Ob solistih pa se nas je oprijelo razočaranje. Najboljši je lepo oblikovani alt, sopran je glasovno še ugoden, toda v izrazu slaboten in intonacijsko nečist; tenor je dobro šolan, a v zvočni gmoti krhek, bas pa nam je vsled nesrečnega slučaja ostal neznan — gotovo vsled prevelikega napora ob turneji in vsled nenaklonjenih klimatičnih sprememb.

Ta nesrečni slučaj, ko je basist že po prvih taktih dokončno utihnil, je postal brez dvoma usoden za celotno izvedbo in je tu tudi vzrok, da nam je ostala vrednost prednašanja te umetniške skupine okrnjena in v celoti prikrita. Tako ostaja dokončna objektivna razsodba o izvedbi onemogo-

K 25 letnemu jubileju igralca Emila Kralja

Emil Kralj, eden izmed naših najvidnejših igralcev v Drami, bo slavil 4. aprila v Operi, v Tolstega delu »Živi mrtvec«, povodom njene prve letošnje uprizoritve, 25 letnico svojega umetniškega udejstvovanja in 20 letnico svojega dela v Ljubljani.

Emil Kralj je rodом slovenski Primorec, Tržačan. Že kot deček je nastopal v otroških igrah in kasneje kot študent, amater pri različnih prireditvah v tržaškem Narodnem domu. Istočasno je obiskoval dramatično šolo, ne da bi se kdaj resno pečal z mislijo postati igralec. Gledališče in šola je vodilo v Trstu traktat Dramatično društvo. V šoli je poučeval Dragutinovič, ki je bil istočasno artistični ravnatelj gledališča, poleg njega so poučevali še: pisatelj Ivan Zorc, Rainer in drugi. Medtem ko je pridobival Kralj na dramatični šoli znanje in rutino, je že sodeloval v gledališču v dramah in komedijah, in ker je imel že takrat izredno lep, zvoneč glas ter je bil zelo muzikalen, je nastopal tudi v operetah in včasih celo v operi. Z izbruhom svetovne vojne je bil tudi on med tistimi, ki so morali vršiti vojaško dolžnost; toda eno leto pred koncem vojne je bil zaradi boleznih oproščen vojaštva in se je vrnil v Trst. Takrat je prevzel obnovo tržaškega gledališča Milan Skrbinašek, bil je še častnik in je svoj prosti čas posevečal gledališču. Emilu Kralju so ponudili angažman kot poklicnemu igralcu, in to, kar mu je bilo brez dvoma že zdavnaj namenjeno od usode, se je zgodilo: s podpisom pogodbe se je končno odločil za gledališko pot.

Ze od vsega začetka se je vzpenjal hitro navzgor. Od najmanjših in najbolj nepomembnih vlog se je povzpел do vedno odgovornejših nalog, ki so mu pridobile priznanje kritike in občinstva ter veliko popularnost. Njegovi soigralci so bili za časa tržaškega angažmana: Rado in Ida Pregarc, Gaberšček, Terčič in Daneš-Gradiš, kot gostje pa so prihajali v Trst: Thalerjeva, Wintrova, Iličič in drugi.

Po odhodu Skrbinaška v Maribor, sta vodila tržaško gledališče Kralj in Mario Sila; Kralj se je

žena, kajti, ni dvoma, da je ta primer tako močno posegel v celotno koncertno razpoloženje, da je kljub nepopolnemu nadomestilu v drugem delu obležala nad izvajalci občutna negotovost in nezbranost, ki je močno poškodovala umetniško učinkovitost. Toda če sodimo vsaj po uvodnih zvokih in po posameznih mestih, ki so še pozneje iz celote zablestela, moremo sklepati, da ima celotna izvajalska skupina v sebi izrazno moč in da je v prednašanju gotova ter pristna, poznavajoč in uveljavljajoč v umetnino položeno slogovno značilnost. Vendar pa je dirigent sam ni vodil do onih globin, kot bi si jih človek želel, temveč se je gibal po površju, uravnavaajoč predvsem le ritmični potek. Vse to je doprineslo, da je bil celotni učinek nekam meglen in samo žal nam je, da nam ni razkrila ta umetniška skupnost vseh onih sposobnosti in vrednot, ki v njej na dnu vendarle počivajo in ki bi mogle višje dvigniti naše zavzetje spričo Verdijevega Requiema. Pač pa je bil v učinku večji »Alleluja« iz Händlovega »Mesija« — skladba za zbor in orkester, ki so jo gosti podali kot nameček in kjer se je zlasti orkester v izrazu močno razvil.

Občinstvo je nagradilo izvajalce s simpatijami in jih pozdravljalo nedvomno z željami, da bi bilo omogočeno tudi našim umetniškim skupinam kedaj ponesti našo umetnost med umetniško tako razviti sosednji narod.

Naše osrednje ognjišče:

»Slovenski dom« naloga letošnjega leta!

in vnete delavce, med katerimi je in — upamo — bo še dolgo naš slavljencec Emil Kralj. Maša Sl.

Razstava akvarelov P. Francalijskega

V Jakopičevem paviljonu je zbral prijetno kolekcijo akvarelov, motivno pretežno naslonjenih na bolgarske planine, znani pobornik bolgarsko-jugoslovanskega zblizanja, g. P. Francalijski.

Hudih in prav posebno zapletenih umetnostnih problemov njegova umetnost ne pozna. Daleč od najnovejših struj, kot so daleč planine od človeškega mestnega vrveža, se je v umetnostnem razvoju ustavljal nekje sredi poti in bolj kot uvožene parole ga zanima tehnična dovršenost slik. Značilno za človeka, ki so mu planine prav tako pri srcu kot umetnost, si je z ozirom na slikarsko tehniko izbral akvarel, ki ima po svojem značaju vedno nekaj amaterskega na sebi, vedno nekaj, kar spominja človeka na skicirko, in tod se izbira tehnike sreča s kramlajočim turistom, ki v razstavnem prostoru na kosu papirja razkazuje tovaršem preljube znanca z gora.

Zimska bolgarska gorska krajina je z umetnostno stilističnega ozira našla v Francalijskem zastopnika nekake zmerne realistične smeri. Impresionistična osnova je cepljena s smerjo starega, konturo spoštujejočega realizma. Poglejmo le akvarel »Iz Rile« (13). Impresionistična smer je na tej podobi še najbolj zastopana. Partija neba se brez ostrejših prehodov zlija z zemeljskim pasom, atmosfera je nekam mračna, meglena in vse trdnejše oblike se razblinjajo v široke ploskve. Toda ta slika je nekam izjemna. Tipična je »Bolgarska vas« (5). Kos resnične narave, brez kakšne idejne interpretacije, morda le z neko literarno vsebino posredovanja tuje folklore našemu človeku. Slogovno se stari realistični način trdnega okvira in oblikovanja forme razvije doslednejše kot impresionistične prvine in je za umetnostni uspeh teh slik tudi boljše tako. Kar dviguje to delo iznad barvastih božičnih razglednic, je tehnična spretnost in precejšnje znanje in kar je glavno: neka izredna ljubezen in zanimanje do predmeta. Poglejmo le »Črni Isker«. Gorska ravnica v ospredju prerazana od rečne struge, pas gozdov, nad njimi pa nespremenljiva večna stena gora. Čiste, prav gorske barve nam krajino še bolj približajo in neko čustvo, ki se vzbudi človeku Bog ve iz katerih daljnih spominov na morske prijatelje, zaveje iz slike. Saj po čustveni plati so te bolgarske gore povsem enake našim.

S kolorističnega stališča je umetnik stal pred dovolj težko nalogo. Za osnovo je bil prisiljen že po samem motivu vzeti belo barvo in to pod vplivom atmosfere variira v neštevilno odtenkov. Najrajši si izbere skupinsko mikaven način zelenega središča in ospredja, ki ga kot vене spremlja bela podlaga in ustrezajoča ploskev neba. Kjer ta način opusti, si pa pomaga z konturo gore same in granitna barva skal se lepo ujema s nežno odejo. Med najboljšje slike na razstavi spadajo »Okolica Samokva«, »Saragjol-Rila«, »Gazei Pirin«, »Jesen v Rili«, »Črni Isker« in »Bolgarska vas«.

Razstava zasluži tako po prijetni zbirki akvarelov kakor tudi z dokaza simpatije do bratskega bolgarskega umetnika številen obisk. S. Mikuz.

Usak je svoje sreče kovač

Ni težko skovati načrt, ki zahteva zelo majhen mesečni izdatek, nudi pa zelo veliko izgleda na velik dobiček.

Če kupite tudi le eno srečko novega 38. kola državne razredne loterije, imate zelo mnogo izgledov, da boste dobili enega številnih dobitkov, ki Vas bo preskrbel za vse življenje.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE